

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio IX. De reservationibus Beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

nonnunquam qualitas personæ facere, ut si mandetur de Beneficio competente provideri, intelligatur in tali mandato nomine beneficii etiam Dignitas *argu. c. Pro illorum. 22. h. t.*

Secundò si mandet Pontifex, ut alicui de Dignitate, vel Personatu &c. provideatur, non potest illi provideri vi talis mandati de Dignitate, aut Personatu, cui cura animarum annexa est, aut electiva Dignitatibus, aut quæ ad patronum laicum pertinent. *c. cum in illis 16. §. Illus vero. h. t. in 6.* ed quod sub stricta acceptione Beneficii non veniat cura, aut laicalis Patronatus.

Tertiò, si mandetur à Papa alicui provideri de non Sacerdotali præbenda, de præbenda dimidia, de præbenda certi valoris &c. non potest vi talis mandati illi conferri præbenda Sacerdotalis, aut præbenda integra, aut præbenda minoris valoris &c. quamvis tali præbendâ contentus esset providendus, *c. cui de non 27. h. t. in 6.* quia mandatum in forma specifica ob strictam sui interpretationem impleri debet.

Quartò, si in mandatis talibus Apostolicis unus modus providendi exprimitur, alii modi censentur exclusi. *c. susceptum 6. de rescript. in 6.* cum ab uno expreso, non debeat fieri extensio in materia strictæ interpretationis, ad alium casum non expressum.

Quintò, si mandet Papa provideri alicui de beneficio ad plurius collationem pertinente, non potest illi conferri beneficium ad unius tantum collationem, vel præsentationem pertinens, & vice versâ &c. quia stricta interpretatio, si plures velit gravari, non vult, ut unus totum *Compens. Pirhing.*

onus ferat, aut si velit unum gravari, non præjudicat pluribus.

Sextò, si Papa mandet alicui provideri de beneficio proximè vacaturo, ad collationem Capituli spectante, quamvis in tali mandato ea etiam beneficia comprehendantur, quæ ex peculiari consuetudine, aut statuto illius Capituli, ab uno quidem eorum, nomine Capituli tamen, conferuntur, non tamen ad ea beneficia tale mandatum se extendit, quorum collatio Dignitatibus, aut Personatibus, vel etiam certis præbendis illius Capituli &c. annexa est, *c. Mandatum 41. h. t. in 6.* plura de his Mandatis, uti & quæ Secti. 8. sequenti dicuntur, de effectibus, & usu seu executione, ac revocatione seu extinctione talium mandatorum &c. quia vix aliquis eorum hodie apud Germanos usus est, saltem quatenus concedunt gratias expectativas, seu quatenus mandata sunt de providendo alicui, circa beneficium proximè vacaturum &c. non tantum per Concordata Germaniæ, sed etiam per Tridentinum sublata, videri possunt ab illis, qui eorum scientiam habere volunt, apud Auctorem Methodi. Sit ergo omisâ Sectione octava.

SECTIO IX.

De reservationibus Beneficiorum.

§. I.

De reservatione Beneficiorum in communi, ejusque causis & effectibus.

Reservatio Beneficiorum ex genere definiti potest, quod sit alienius beneficij

M m m

nesisij

beneficij Ecclesiastici vacaturi, per habentem ad id potestatem (per Romanum Pontificem scilicet, cui omnis circa beneficia etiam nondum vacantia, potestas disponendi per se competit) ad se facta, verbis expressis, avocatio. Duplex autem est talis reservatio, Generalis alia, quâ plura beneficia ejusdem nominis in communi sibi reservat Pontifex, ut cum sibi reservat collationem omnium Ecclesiarum Episcopaliû, omnium primarum Dignitatum in Ecclesiis Cathedralibus post Episcopalem &c. alia specialis, quâ reservantur certa v.g. certæ Ecclesiæ beneficia &c. utroque modo beneficia reservare potest Pontifex.

Causæ autem, propter quas beneficia reservari possunt, & solent, sunt plures. Prima ut ne videatur Summus Pontifex, dum inferioribus contulit conferendi beneficia potestatem, contra c. Dudum 14. §. Nos igitur h. t. in 6. eâ se penitus privavisse. Secunda est, ut erga eos, qui de Ecclesia bene meriti sunt, aut virtutis, vel doctrinæ præmium, ex merito expectant, liberalem se ostendere possit, beneficia Ecclesiastica illis conferendo. Tertia est, ut Ecclesiarum & personarum Ecclesiasticarum major sit cum Romana sede communicatio, in quantum ab ea sæpius dependent in beneficiis talibus, & eorum proventibus &c.

Effectus autem reservationis, cui appositum est decretum irritans, non tantum est ligare manus inferiorum collatorum, quominus conferre possint sic reservata beneficia, sed collatio talis, etiamsi ab ignorante reservationem fiat, nulla est, prout sumitur ex c. Si beneficia

20. h. t. in 6. cum talem nullatenus ducat decretum irritans, ita ut nec Titulum coloratum præbeat provisio, si illo spoliatur, agere non possit in spolio, cum decretum irritans non modo Titulum, sed etiam possessionem vitiet, ut probat Cochier in reg. Cell. 1. n. 19. & 20.

§. II.

Quanam beneficia sint reservata Romano Pontifici. spectato jure communi Canonico.

Agit hic §. de reservatis beneficiis jure communi Canonico, & sequenti §. 3. de reservatis per Extraneos, ac Tandem §. 4. de beneficiis reservatis Papæ per regulas, constitutiones, & constitutiones Cancellariæ Apostolicæ, quia tamen in nostra Germania harum reservationum nulla gratia est propter Concordata cum Germaniâ facta, quæ observari debent, idcirco apud Auctorem Methodi scientia hæc reservationum legi potest, quam præscribitur. Sit ergo omnis alia

§. V.

De provisionibus, & reservationibus factis per Concordata Germaniæ.

Inter Papam Nicolaum V. ex una parte & inter Imperatorem Fridericum Tertium ac Principes Germaniæ, cum Ecclesiasticos, quàm sæculares ex altera parte, inita sunt Concordata quæ utrinque observanda, circa Beneficia, Prælaturas, Dignitates, ac plura alia beneficia Ecclesiastica; & primò quædam

concessit Germanis Pontifex liberam electionem in Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesiis viduatis, quamvis immediate Sedi Apostolicæ subiectæ non essent, & in Monasteriis immediate Sedi Apostolicæ subiectis, quæ intra præscriptum tempus *6. Cupientes 10. de elect. in 6.* Romani submittantur, à Summo Pontifice confirmandæ, si canonicæ fuerint & pro dicta confirmatione ad Summam Sedem recurri solear, nisi ex rationabili, & evidente causa, de persona utiliore, & digniore, de consilio Cardinalium, providendum putaverit.

Secundò concessit, ut de aliis Beneficiis inferioribus (nisi in his etiam Concordatis reservata sint, ut videbitur paulò post) sive regularia illa sint sive secularia, sive cum, sive sine cura, modò non sint patronata, ordinarii Collatores disponere possint, ea conferendo, si in mensibus Februario, Aprili, Junio, Augusto, Octobri, & Decembri vacaverint, nunquam per ullam aliam reservationem aut gratiam expectativam, aut aliam dispositionem, auctoritate Apostolicâ factam, vel faciendam, impediendi. Tertio tamen sibi etiam reservat, ob alias supra causas, juxta modificationem tamen Concordatorum, beneficia reservata in *Extravag. Ad regimen 13. inter communes h. t.* beneficia scilicet: Officialium Sedis à postolicæ vacantia per illorum obitum, si tamen illa beneficia actualiter, cum morerentur, tenebant, & inter illos Officialiales fuerunt, qui in dictis Concordatis numerantur; beneficia vacantia per obitum Cardinalium; si Episcopatus aut Prælaturæ tales

vacent per mortem Episcopi vel alterius Prælati in Curia Romana demortui; Episcopatus, Prælaturæ, & omnia beneficia, quæ vacant per depositionem, privationem, vel translationem, auctoritate Sedis Apostolicæ factam; si electio, aut postulatio cassata, aut repulsa fuerit per eandem auctoritatem Apostolicæ Sedis; beneficia, quæ vacant per promotionem in Episcopum à Papa factam; beneficia vacantia per affectionem alterius incompatibilis, auctoritate Sedis Apostolicæ factam, prout etiam habetur in *Extravag. Execrabilis Ioan. 22.* cujus extravagantis reservationes vult omnino observari Pontifex in Concordatis, in quibus præter has utriusque extravag. reservationes, reservat etiam suæ dispositioni Pontifex, majores Dignitates post Episcopales in Ecclesiis Cathedralibus, & Principales in Ecclesiis Collegiatis, (quales sunt in quibusdam Germaniæ Ecclesiis Præposituræ, in aliis verò Decanatus) sicut etiam alia beneficia, quæ vacant in Januario, Martio, Majo, Julio, Septembri & Novembre, si non sint patronata: circa hæc ipsa tamen in mensibus Pontificiis, vacantia beneficia, specialem adhuc gratiam facit Germanis, in his ipsis Concordatis Pontifex, concedens scilicet ordinariis Collatoribus potestatem conferendi hæc etiam in mensibus Pontificiis vacantia beneficia, si intra tres menses, à die, in quo vacatio cognita est in loco beneficii, numerandos, nulli à Pontifice de tali beneficio provisum fuerit, ita tamen, ut etiam post tres menses hos elapsos cumulativa cum ordinariis Collatoribus potestas conferendi talia beneficia

ficia Pontifici conveniat, & locus deur
præventioni, illi scilicet beneficium tale
adjudicando, cui prius illud post tres
menses hoc collatum fuit, sive deinde ab
ordinariò Collatore, sive à Pontifice prius
collatum fuerit.

§. VI.

*De beneficiis reservatis ex Indulto
Pontificio Romanorum Imperatori per
Preces Primarias.*

EX Apostolicæ Sedis privilegio, & an-
tiquissimâ consuetudine concessum
est Romanorum Imperatori recens ele-
cto, ut in quavis Ecclesia Cathedrali,
etiam Metropolitana, Collegiata, aut
quacunquæ alia sive sæculari sive regulari
intra Romanum Imperium (prout nunc
est) personam aliquam idoneam per pre-
ces (quæ Primariæ vocantur, quia cuius
iuri conferendi, præsentandi, nomi-
nandi &c. præferuntur, & primæ etiam
preces dicuntur, quia sunt veluti prima
Cæsaris petitio in tali Ecclesia) offerre
& nominare possit Collatoribus, seu
Collatricibus, quacunquæ Dignitate ful-
geant, cui beneficium quodcunquæ va-
cans, aut proximè vacaturum (in qui-
buscunquæ mensibus vacent) etiam si
beneficia huiusmodi Canonatus, Præ-
bendæ, Dignitates, Personatus, admi-
nistrationes, vel officia, etiam majora
& electiva, cum, vel sine cura fuerint,
conferatur, ita ut de beneficio tali pro-
visus recipi, & admitti debeat, & possit
ipse Imperator huius suæ nominationis,
aut harum suarum Primariatum Precum
executores eligere, qui sint in Eccle-

sialtica Dignitate, vel Personatus
stituti, aut Ecclesiarum Cathedralium
Canonici (cùm sint Summi Pontificis
Delegati, ita ut subdelegare possint,
subexecutores constituere) & si
hi fuerint prius, quàm suam
fuerunt preces eff. Etum, alio
possit, ad finem precum suarum
nendum, qui Ordinarios compo-
possint ad conferendum, iuxta
tenorem. Sicuti autem Pontifici
indulto Cæsareo non vult obstat
cordata Germaniæ, cùm in recentioribus
indultis expressè his derogetur, ut
Tridentinum sess. 24. c. 19. de
gratias expectativas tollere, prout
ravavit S. Congreg. ita nec vult
dat se ad ea beneficia, quæ
per Extravag. ad regimen (de quibus
pra) aut ad beneficia patronatus
beneficia, quæ vacant ex causa
tionis in favorem Tertii, ad bene-
Sedem Apostolicam legitimè de-
ad beneficia litigiosa; ad majora
Episcopalem, aut principales Digi-
tes; ad officia, quæ cadunt in
ad hospitalia etiam religiosa, quæ
titulum perpetuum conferuntur;
beneficia manualia; ad beneficia
victoria, quibus onus v. g. cantus
in choro annexum est; ad bene-
quæ dantur Scholaribus in studijs
subsidium; ad beneficia post ob-
tas Cæsareas Preces primariæ
ad Vicarias temporales; ad bene-
mensæ Episcopali, Capitulari, vel
tiali incorporata; ad beneficia
ad beneficia commendata &c. &c.
vult, ut vi huius indulti, eadem

gravetur sepius, si vi precum illarum jam unam personam accipere debuit. Vide plura de his precibus apud Auctorem

Methodi hoc & sequenti §. vel apud Ioan. Cochier in peculiari tractatu de Precibus his Primariis.

TITVLVS VI.

DE CLERICO ÆGROTANTE VEL DEBILITATO.

§. I.

An Clericus propter agritudinem, aut mutilationem amittat beneficium suum, vel saltem fructus illius, & quando ei dari possit, vel debeat Coadjutor?

INe. Cum percussio 1. & in c. Presbyterum 2. h. t. statuit Pontifex, quod Clericus beneficiatus, si infirmitate aut mutilatione impediatur, quominus Ecclesie seruiat personaliter, & officium suum præstet, non tantum non amittat beneficium suum, sed ad omnes fructus integrè percipiendos pro seruiante haberi debeat, ne idonei Ministri non reperiuntur, qui Ecclesie seruire velint, si fructibus beneficii carere debeant, ex tali miseria impediti, quominus seruitia sua actu præstent; & ut ne afflictio addatur afflictio cum præiudicio Ecclesie: ob quas rationes taliter etiam impeditus infirmus, aut mutilatus gaudere potest distributionibus quotidianis (iuxta c. vni. de Clericis non resi. in 6. de quo etiam supra Tit. 4. Sect. 2.) & à sui beneficii administratione removendus non est, quamvis Altari deservire, aut in Ecclesia comparere, sine magno scandalo (eo

quod Leprâ v. g. aut alio morbo contagioso, & horrido infectus sit) non possit; quo in casu tamen per Coadjutorem ipsi datum, cui ex redditibus beneficii congrua portio assignetur, iuvari debet, qui curam animarum actu habeat, & alia spiritualia officia exerceat; nisi propter suæ infirmitatis gravitatem inhabilis etiam videretur ad beneficii sui administrationem temporalem, quo in casu alius illi in administrationis etiam officio substitui potest, congruâ sustentationis portione, ex redditibus Ecclesie, infirmo beneficiato assignatâ, quod solum vult c. Tuanor 4. h. t. Quod si tamen redditus beneficii pro utriusque, Rectoris scilicet infirmi, & Coadjutoris sustentatione non sufficiant, probabilius est iuxta c. De Rectoribus 3. h. t. quod ex redditibus Ecclesie talis, sive beneficii, providendum sit Rectori, seu Beneficiato infirmo, Coadjutori verò ab Episcopo per Parochianos, vel aliunde subveniendum.

Eodem modo, & eisdem ex causis, nec Episcopus à suo Episcopatu, aut inferior Prælatus à suo beneficio amoveri potest, propter infirmitatem, sed Coadjutor eis, si suo officio, aut administrationi satisfacere possit.